

Večer raziskovalne AFIRMACIJE

EMANAT, ZAVOD ZA AFIRMACIJO IN RA- ZVOJ UMETNOSTI PLE- SA, V CANKARJEVEM DOMU PREDSTAVLJA ŠVOJO NOVO UMETNI- ŠKO PRODUKCIJO.

Piše **Ana Perne**
Foto **Nada Žgank**

Maja Delak se je v času lastnega avtorskega ustvarjanja gotovo afirmirala kot ena najprepoznavnejših slovenskih koreografinj. In prav afirmacija je postala njeno vodilo, saj jo v okviru svojega zavoda Emanat postavlja v osrčje njegovega naziva. Zagotoviti sodobnemu plesu primeren prostor in potrebno vidnost znotraj aktualne umetniške sfere ter poskušati zagotoviti možnosti za delovanje, ni le prepričanje in gorivo zavodovega zagona, manifestira se tudi v samih zastavkih, ki jih za svoje projekte s sodelavci pripravi Maja Delak. Kajti če izobraževalna in založniška dejavnost Emanata skrbita za razvoj plesne umetnosti, se produkcija s

tem v zadnjem času ukvarja v neposredni obliki uprizoritvene tematizacije oziroma realizacije.

Medtem ko so Drage drage preteklo leto izpostavljale ženski položaj v sodobnem plesu, se tokratna Serata artistica giovanile ali Mladinski umetniški večer, kot bi bil slovenski prevod istoimenskega projekta avantgardista Ferda Delaka iz leta 1926, osredotoči na sedemdelno, v posameznih enotah raznoliko strukturo. Odskočno desko ji priskrbi Delakov projekt, a v osnovi izhaja najprej iz klavirskih kompozicij Marija Kogoja, združenih pod naslovom Bagatele. Te se z avantgardistovim manifestativnim »večerom« povezujejo v diskontinuiranem, lomljenem načinu razmišljanja in v samo uprizoritev prenašajo prek segmentacije elementov. Serata artistica giovanile Maje Delak (in soavtorjev koncepta, dramaturginje Katje Praznik in vizualno-lučnega oblikovalca Marka Peljhana) izoblikuje svojih sedem delov s stapljanjem v živo izvajane (pianist Marjan Peternel) Kogojeve glasbe in njene – v prav takšni izpeljavi, le da zdaj tehnološko procesirane (Luka Prinčič) – sodobne vzočne sogovornice; in z izrisanjem podobe tako poimenovanih pokrajinj, ki ga v končni obliki, z vključitvijo izbranih literarnih odlomkov (Wilde, Mrak, Kosovel) in avtorskih besedil, izvedejo nastopajoči soustvarjalci.

Poleg plesalk oziroma igralk, ki so sooblikovale že Drage drage, torej ženske sedmerice (Maja Delak, Katja Kosi, Barbara Krajnc, Jelena Rusjan, Vlasta Veselko, Urška Vohar, Nataša Živković), je zdaj na odru še moška trojka (Matija Ferlin, Matej Kežar, Jurij Konjar). In če se v uvodni oziroma sklepni pokrajini ta vklaplja v dejanje, ima v vmesnih prizorih bolj izločeno in posledično izstopajočo vlogo. Posebej to velja za interpretacijo Kosovelovih Integralov, kot jo avtorsko v celoti izoblikuje Ferlin, osamljen v pričakovanju nekakšnega odrešilnega momenta, ki kar noče in noče priti, in v artikuliranju zgolj odbranih pesniških stihov, ki jim gibalno pridružuje izhode iščoča zaganjanja – a ostaja obsojen na nemirno utripanje znotraj dušeče premogovnice. V protislovnosti odboja in privlačnosti, ki jo v pokrajini (izgubljenega) spomina izoblikujeta (dejanska) žrtev Konjar in Kežar v vlogi napadalca, pusti velik vtis koreografska izvedba njunega soočenja, medtem ko bi drugi deli te pokrajine potrebovali premislek glede njihove (ne)potrebnosti.

Nasploh se zdi, da je Serata artistica giovanile, ki je gotovo eden letošnjih največjih projektov na domačem sodobnoplesnem področju, po eni strani z vključenim materialom zasičena (nepotreben je izpovedni, k zbujanju gledalskih čustev usmerjeni nastop Jelene Rusjan, vprašljivo deluje vključevanje daljših – zborovskih – govornih pasusov), po drugi strani pa daje občutek dramaturške razrahljanosti, ko v ospredje postavi gibalno izdelane, vendar neosredščene sekvence. Močnejšo notranjo vezljivost bi pravzaprav potreboval »večer« kot celota, četudi je strukturiran fragmentarno in v poudarjanju tako formalnih kakor vsebinskih raznolikosti. Oglel pokrajinj, ki so prikazane v naboru koreografiranih slik, izvzetih iz širokega tematskega razpona predvsem telesnega občutenja različnih, a v skupno ukrojenost stekajočih se oblik družbenega nasilja, se prej kot po segmentirani združitvi naslikanega – ki kaže in afirmira raziskovalni značaj plesnega oziroma z njim zvezanega uprizarjanja – zato vtisne v spomin s posameznimi gibalnimi platenji v sodobni družbi navzočih pritiskov. ■

